

A Bíróság megerősíti az Európai Bizottság azon határozatát, amely szerint a szlovák állam által gyakorolt ellenőrzés alatt működő egészségbiztosítási szervezetek nem tartoznak az állami támogatásokkal kapcsolatos uniós jog szabályainak hatálya alá

A Bíróság hatályon kívül helyezi a Törvényszék azon ítéletét, amely helyt adott az e határozat ellen előterjesztett keresetnek

A Bíróság nagytanácsa a 2020. június 11-i Bizottság és Szlovák Köztársaság kontra Dôvera zdravotná poisťovňa ítéletében (C-262/18 P és C-271/18 P) hatályon kívül helyezte a Törvényszék 2018. február 5-i Dôvera zdravotná poisťovňa kontra Bizottság ítéletét,¹ a jogvitát érdemben elbírálvá pedig elutasította a Dôvera zdravotná poisťovňa a.s. szlovák egészségbiztosítási szervezet (a továbbiakban: Dôvera) által a Bizottság 2014. október 15-i azon határozatának megsemmisítése iránt előterjesztett keresetet, amely a Szlovák Köztársaság által két másik, Szlovákiában működő egészségbiztosítási szervezetnek nyújtott állítólagos állami támogatásokra vonatkozott (a továbbiakban: vitatott határozat).² A Bíróság ezáltal megerősítette az azzal kapcsolatos ítélkezési gyakorlatát, hogy az állami támogatásokra vonatkozó szabályok nem alkalmazhatók az állam által gyakorolt ellenőrzés alatt, olyan egészségbiztosítási rendszer keretében működő egészségbiztosítási szervezetekre, amely szociális célkitűzést követ, és a szolidaritás elvét érvényesíti.

Az 1994. év során az egészségbiztosítás szlovák rendszere az egyetlen állami egészségbiztosítási szervezettel működő egységes rendszerről átállt olyan vegyes rendszerre, amelyben egymás mellett létezhetnek állami és magánjogi szervezetek. Azon szlovák jogszabály értelmében, amely 2005. január 1-jén lépett hatályba, e szervezeteknek – függetlenül attól, hogy azok államiak vagy a magánjog hatálya alá tartoznak – profitorientált magánjogi részvénytársaság jogi formában kell működniük. A 2005-től 2014-ig terjedő időszak során a szlovákiai lakóhellyel rendelkező személyek több egészségbiztosítási szervezet közül választhattak; e szervezetek között szerepelt a Všeobecná zdravotná poisťovňa a.s. (a továbbiakban: VŠZP) és a Spoločná zdravotná poisťovňa a.s. (a továbbiakban: SZP), amelyek 2010. január 1-jén egyesültek, és amelyek egyetlen részvényese a szlovák állam, továbbá ilyen szervezet volt a Dôvera és az Union zdravotná poisťovňa a.s., amelyek részvényesei a magánszektorban működő jogalanyok.

Miután a Dôvera 2007. április 2-án panaszt nyújtott be a Szlovák Köztársaság által az SZP-nek és a VŠZP-nek nyújtott állítólagos állami támogatásokkal kapcsolatban, a Bizottság hivatalos vizsgálati eljárást indított. A vitatott határozatban ugyanakkor a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az SZP és a VŠZP által gyakorolt tevékenység nem gazdasági jellegű, következésképpen pedig e szervezetek nem minősülnek az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett vállalkozásoknak, vagyis a panasszal érintett intézkedések nem képezhetnek állami támogatásokat. A Törvényszék helyt adott a Dôvera által e határozat ellen előterjesztett megsemmisítés iránti keresetnek, többek között azzal az indokkal, hogy a Bizottság a VŠZP és az

¹ A Törvényszék 2018. február 5-i Dôvera zdravotná poisťovňa kontra Bizottság ítélete ([T-216/15](#), nem tették közzé, EU:T:2018:64).

² A Szlovák Köztársaság által a Spoločná zdravotná poisťovňa, a. s. (SZP) és a Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. (VŠZP) javára végrehajtott SA.23008 (2013/C) (ex 2013/NN) számú intézkedésekről szóló, 2014. október 15-i (EU) 2015/248 bizottsági határozat (HL 2015. L 41., 25. o.).

SZP vonatkozásában nem alkalmazta helyesen az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „vállalkozás” és a „gazdasági tevékenység” fogalmát.

A Bizottság és a Szlovák Köztársaság által a Törvényszék ezen ítélete ellen előterjesztett két fellebbezés tárgyában eljárva a Bíróság emlékeztetett arra, hogy az állami támogatásokra vonatkozóan az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésében előírt tilalom kizárólag a vállalkozások tevékenységeire irányul, a „vállalkozás” fogalma pedig kiterjed minden, gazdasági tevékenységet folytató jogalanyra, függetlenül azok jogállásától és finanszírozási módjától. Márpedig a Törvényszék több szempontból tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította, hogy gazdasági jellegű a VŠZP és az SZP által a kötelező egészségbiztosítás azon szlovák rendszere keretében gyakorolt tevékenység, amelynek jellemzői megfelelnek egy olyan szociális biztonsági rendszer jellemzőinek, amely szociális célkitűzést követ, és az állam által gyakorolt ellenőrzés alatt a szolidaritás elvét érvényesíti.

E tekintetben a Bíróság pontosította, hogy annak értékelése érdekében, hogy a valamely szociális biztonsági rendszer keretében gyakorolt tevékenység nélkülözi-e a gazdasági jelleget, különösen azt kell megvizsgálni, hogy a szóban forgó rendszer olyannak tekinthető-e, illetve mennyiben tekinthető olyannak, mint amely a szolidaritás elvét érvényesíti, továbbá hogy az ilyen rendszert működtető biztosítási szervezetek tevékenysége az állam által gyakorolt ellenőrzés alá tartozik-e.

E megfontolások alapján a Bíróság kiemelte, hogy a Törvényszék által tett megállapítással ellentétben az, hogy a kötelező egészségbiztosítás szlovák rendszerében bizonyos mértékű verseny áll fenn a minőséget és a kínálat terjedelmét illetően, így például a biztosítási szervezeteknek lehetőségük van arra, hogy a biztosítottaknak térítésmentesen kiegészítő szolgáltatásokat kínáljanak, a biztosítottak pedig szabadon megválaszthatják a biztosítási szervezetüket, és azt évente egy alkalommal megváltoztathatják, nem alkalmas arra, hogy kétségbe vonja a biztosítási szervezetek által olyan rendszer keretében gyakorolt tevékenység szociális és szolidaritási jellegét, amely az állam által gyakorolt ellenőrzés alatt a szolidaritás elvét érvényesíti. Azzal kapcsolatban, hogy e szervezetek között a felszereltségük szintje tekintetében bizonyos mértékű verseny áll fenn, a Bíróság hozzátette, hogy a valamely jogalany által gyakorolt tevékenység jellegének értékelése során a termékek vagy szolgáltatások beszerzésére irányuló tevékenységet nem lehet elválasztani attól, hogy e termékeket vagy szolgáltatásokat utóbb mire használják, vagyis az érintett jogalany tevékenységének jellegét az határozza meg, hogy az utólagos felhasználás gazdasági jellegű-e, vagy sem.

Mivel a Törvényszék tévesen állapította meg, hogy a fent hivatkozott, versenyre utaló körülmények cáfolhatják a VŠZP és az SZP által gyakorolt tevékenység szociális és szolidaritási jellegét, a Bíróság helyt adott a Bizottság és a Szlovák Köztársaság fellebbezésének, és hatályon kívül helyezte a megtámadott ítéletet. Ezenkívül, mivel úgy ítélte meg, hogy a jogvita állása lehetővé teszi az ügy érdemi eldöntését, a Bíróság ezt követően maga vizsgálta meg a Dôvera által a vitatott határozat ellen előterjesztett megsemmisítés iránti keresetet.

E tekintetben a Bíróság kiemelte, hogy az egészségbiztosítás szlovák rendszerébe történő belépés a szlovákiai lakóhellyel rendelkező minden személy számára kötelező, továbbá hogy a járulékok összegét a jogszabály a biztosítottak jövedelmével arányosan határozza meg, nem pedig azon kockázat szerint, amelyet e biztosítottak az életkoruknál vagy az egészségi állapotuknál fogva jelentenek, valamint hogy mindezen biztosítottaknak a jogszabályban meghatározott ugyanolyan szintű ellátásokra van joga, vagyis nem áll fenn semmilyen közvetlen összefüggés a biztosított által fizetendő járulékok összege és a neki nyújtott ellátások között. Ezenkívül, a biztosítási szervezetek kötelesek gondoskodni a szlovákiai lakóhellyel rendelkező összes olyan személy egészségügyi kockázatainak fedezetéről, aki ezt kéri, függetlenül az életkorából vagy az egészségi állapotából eredő kockázati tényezőtől, továbbá az említett rendszer rendelkezik a költségek és a kockázatok kiegyenlítésének mechanizmusáról is. Így e rendszer a Bíróság szerint rendelkezik a szolidaritás elvének összes jellemzőjével.

Miután megállapította, hogy a kötelező egészségbiztosítás szlovák rendszere az állam által gyakorolt ellenőrzés alá is tartozik, a Bíróság ezenkívül kiemelte, hogy versenyre utaló körülmények e rendszeren belüli fennállása e rendszer szociális, szolidaritási és szabályozási

szempontjaihoz képest másodlagos vetületet képez, továbbá hogy a biztosítási szervezetek azon lehetőségét, hogy nyereségre törekedjenek, valamint hogy a nyereséget felhasználják és felosszák, szigorúan keretek közé szorítják olyan jogszabályi kötelezettségek, amelyeknek az a céljuk, hogy megőrizzék a kötelező egészségbiztosítás életképességét és folytonosságát.

E megfontolások összességére tekintettel a Bíróság megállapította, hogy a Bizottság a vitatott határozatban megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a kötelező egészségbiztosítás szlovák rendszere szociális célkitűzést követ, és az állam által gyakorolt ellenőrzés alatt a szolidaritás elvét érvényesíti. Ezért a Bizottság azt is helyesen állapította meg, hogy az SZP és a VŠZP által e rendszeren belül gyakorolt tevékenység nem gazdasági jellegű, ennélfogva pedig e szervezeteket nem lehet az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett vállalkozásoknak minősíteni.

EMLÉKEZTETŐ: A megsemmisítés iránti kereset az uniós intézmények uniós joggal ellentétes jogi aktusainak megsemmisítésére irányul. Bizonyos feltételek mellett a tagállamok, az európai intézmények és a magánszemélyek indíthatnak megsemmisítés iránti keresetet a Bíróság és a Törvényszék előtt. Az érintett intézménynek a jogi aktus megsemmisítése miatt esetleg kialakult joghézagot orvosolnia kell.

EMLÉKEZTETŐ: A Törvényszék ítéletével vagy végzésével szemben a Bírósághoz lehet fellebbezni, kizárólag jogkérdésekben. A fellebbezésnek főszabály szerint nincs halasztó hatálya. Ha a fellebbezés elfogadható és megalapozott, a Bíróság hatályon kívül helyezi a Törvényszék határozatát. Ha a per állása megengedi, a Bíróság a jogvitát maga is érdemben eldöntheti. Ellenkező esetben a Bíróság az ügyet visszautalja a Törvényszék elé, amely kötve van a fellebbezési eljárás során a Bíróság által hozott határozathoz.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499